

CONTACT
JAARGANG 66
SEPT 2016
NR 3

contact

Driemaandelijks magazine van de stichting ESDA

NEE.

- 02 Redactioneel Neel
- 03 Meditatie Jaknikkers
- 04 Relaties 'Nee' zeggen is gezond
- 06 Gezondheid Niet zo simpel als het lijkt
- 09 Voedsel voor de geest Daden spreken luider dan woorden
- 10 Verdieping Gods 'nee' overtreft alles
- 12 Dialoog Wat als het leven tegenzit?
- 14 Interview Nathalie van Ekris zei 'nee' tegen het grote geld ...
- 16 Bijbels gezien Ja of nee, wat zal het zijn?
- 18 Groen! Zeg 'nee' tegen afval
- 19 Tenslotte Nee tegen God
- 20 ESDA Contactgegevens

Gods 'nee' overtreft alles

De eerste keer dat u 'nee' tegenkomt in de Bijbel, hangt een beetje af van welke Bijbel u leest. Ook hoe vaak het woord voorkomt, hangt van uw Bijbel af: 130 keer in de *Nieuwe Bijbelvertaling*, 206 keer in de *Bijbel in Gewone Taal*, 69 keer in de NBG, en maar 47 keer in de *Statenvertaling*. Pakt u een Engelse Bijbel uit de kast, dan komt u 'no' rond de tweeduizend keer tegen! Al deze verschillen klinken een beetje raar, want de Bijbel is toch de Bijbel? Dat klopt, maar de talen van de Bijbel maken het met nee – en ja – ingewikkeld.

Het Nederlands heeft een echt woord voor nee. De meeste talen die u misschien kent, hebben zo'n woord: *nein*, *non*, *no*, *nej*. Maar de bijbelse talen hebben het woord nee gewoon niet in hun woordenschat. De mensen toen zeiden geen nee. Natuurlijk konden ze wel nee zeggen – anders zouden ze alles moeten doen wat iemand maar zou kunnen vragen! Maar dit deden ze op een andere manier. Het Grieks, waarin het Nieuwe Testament geschreven is, kent alleen een woord voor het ontkennen van iets: niet. En natuurlijk verwante woorden zoals niets, niemand, niet meer. Hetzelfde geldt ook voor het woord ja, daarvoor gebruiken ze een woord voor het bevestigen van iets: inderdaad of jazeker. Voor het Hebreeuws geldt bijna precies hetzelfde, een bevestigend en ontkennend woord, maar geen ja en geen nee.

Een overtreffend nee

Hoewel het woord nee dus eigenlijk niet in de Bijbel voorkomt, kunnen we dit woord wel bijbels bespreken. De eerste keren dat het voorkomt in de *Nieuwe Bijbelvertaling*, de Bijbel waar *Contact* normaal uit citeert, komen allemaal uit hetzelfde verhaal. Tot twee keer toe zegt God nee tegen Abraham. Het verhaal gaat dat Abraham een belofte van God krijgt dat hij beloond zal worden, maar Abraham is zowel oud als kinderloos. Wat heeft hij aan een belofte van rijkdom en bescherming als zijn familie met hem uitsterft? Zijn dienaren gaan zijn spullen erven, leuk voor hen, maar wat heeft Abraham eraan? En dan zegt God 'Nee.' 'Niet is die naar zal jouw bezittingen erven, maar een kind dat jijzelf zult verweken' (Genesis 15:4). God zegt dat Abraham het verkeerd heeft. God wijst hem de juiste weg, door aan te geven dat zijn huidige interpretatie fout is. God zegt: 'Nee, we gaan niet voor jouw simpele oplossing, we gaan je verwachtingen overtreffen. Je krijgt gewoon een kind.' God spreekt een overtreffend nee.

Nog een overtreffend nee

Even later gebeurt bijna hetzelfde. Ondertussen is Abraham wat verder, en nog steeds geen kind. Dus hij heeft het initiatief al genomen en een kind verwekt, Ismaël – precies zoals God zei, alleen bij een andere vrouw dan de zijne. Weer krijgt Abraham een belofte van God, zijn kind gaat volken en koningen voortbrengen. Zijn vrouw, Sara, zal zwanger worden. Abraham kan niet zoveel met die belofte, hij is honderd, zijn vrouw is negentig. Kinderen zitten er allang niet meer in. Hij stelt aan God voor dat zijn huidige kind, dat hij bij een andere vrouw verwekte, Ismaël, volken en koningen voortbrengt.

➤ Gods ja in een lichaam: Jezus Christus

En dan zegt God weer 'Nee.' 'Je vrouw Sara zal je een zoon baren, die je Isaak moet noemen, en met hem zal ik mijn verbond voortzetten. Het zal een eeuwigdurend verbond zijn, dat ook voor zijn nakomelingen zal gelden' (Genesis 17:19). God gaat niet voor de simpele menselijke oplossing van Abraham. God zegt nee. Een overtreffend nee.

Een ontkennend nee

Als we een andere Bijbel pakken, dan komen we de eerste nee al veel eerder tegen. In de *Bijbel in Gewone Taal* staat nee al op de derde pagina. Terwijl de eerste mensen nog in de tuin van Eden zijn, nog voordat zij voor het eerst hebben gezondigd. Hier gaat het verhaal dat God een boom heeft geplant waar de mensen niet van mogen eten. De mensen horen te luisteren naar God, niet naar Gods scheping. Toch raken ze in gesprek met de slang, het slimste dier dat God had gemaakt. Hij stelt ze een vraag, waar hij natuurlijk het antwoord al op weet: 'God heeft zeker gezegd dat je van geen enkele boom in de tuin mag eten?' (Genesis 3:1 BGT). En dan zegt de vrouw 'Nee.' 'We mogen de vruchten eten van alle bomen, behalve van de boom in het

midden van de tuin' (Genesis 3:2 BGT). Het gesprek gaat verder, en helaas is dit de enige keer dat de mensen nee zeggen. Ze zeggen verder geen nee tegen de woorden van de slang, ze zeggen ook geen nee tegen de verleiding om toch van die boom te eten en ze zeggen uiteindelijk ook geen nee tegen de vruchten van de boom. Helaas maar één keer een ontkennend nee van de mensen. Te weinig nee en daarom vergaande gevolgen. Want God moet reageren.

Gods nee

God moet nee zeggen. Nee tegen de mensen in de tuin. Nee tegen het eeuwig leven van de mensen. Zelfs nee tegen de slimme slang. De mensen moeten op de aarde wonen. Ze moeten hard werken om zich te voeden. Ze moeten pijn lijden om zich voort te planten. Ze zullen sterven. En het ergste van alles: ze zullen niet meer bij God in de buurt wonen. Want God moest nee zeggen. Maar wat voor nee spreekt God? Een ontkennend nee, zoals de mensen helaas te weinig deden? Of een overtreffend nee, zoals hij deed bij Abraham. Zoals hij wel vaker doet?

Gods ja

Veel verderop in de Bijbel krijgen we het antwoord. Gods nee was meteen ook een ja. Paulus schrijft een brief aan de christenen in Korintië, hij heeft het over het hou-

den aan je woord. Dan schrijft hij: 'De Zoon van God, Jezus Christus ... was immers ook niet iemand die ja zei en nee bedoelde. *Hij belichaamt het ja*. In hem worden alle beloften van God ingelost; en daarom is het ook door hem dat we amen zeggen, tot Gods eer' (2 Korintiërs 1:19-20). Duizenden jaren later kwam Gods ja dus toch. Niet als een woord, dat was niet genoeg, maar als God zelf in de vorm van een mens. Gods ja in een lichaam: Jezus Christus. Die Gods belofte om alle nees van het allereerste begin te veranderen in ja's. Gods nees te overtreffen met volmondige ja's. Ja, bij God wonen. Ja, geen pijn. Ja, niet hard werken. Ja, leven voor altijd. God heeft één grote ja klaarstaan, voor elke persoon die ja op God wil zeggen. En dat is zeker niet niets.

